

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

**Kursplanen fastställd av FUN 2007-12-18,
rev. 2008-12-09**
Gäller vt -09

Kurskod: LSTA18
Ämnesnivå: B
Utb.omr: HU 80 %, LU 20 %
Ämneskod: LÄA

Svenska för tidiga skolår, 30 högskolepoäng

Swedish for young learners, 30 higher education credits

Grundnivå, B

Allmänt

Kursen utgör en specialisering inom lärarprogrammet och syftar till att de studerande skall fördjupa och bredda sin kompetens för att undervisa i de tidiga skolåren ungefär upp t.o.m. skolår sju. Den bygger på kunskapen från inriktningskursen Läs-, skriv- och matematiklärande.

I kursen uppmärksammas kontinuerligt följande:

- skönlitteratur som stoff i undervisningen
- språkets funktion och språkutvecklingens villkor
- att bemöta barns varierande behov i undervisningen
- studentens egen skrivutveckling
- läromedel
- genusperspektiv på språk och litteratur

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas studenterna

- kunna leda, bedöma och dokumentera elevers arbete i ämnet svenska i grundskolans tidiga skolår i överensstämmelse med skolans styrinstrument
- ha relevanta kunskaper om språket som system och bruk
- ha kunskaper om grannspråk och minoritetsspråk i Sverige
- vara förtrogna med strömningar, betydelsefulla författarskap och verk från det senaste århundradets barn- och ungdomslitteratur
- ha utvecklat sin förmåga att uttrycka sig funktionellt och vårdat i tal och skrift
- kunna göra metakognitiva reflektioner över sitt eget arbete

Innehåll

Barn- och ungdomslitteratur, 7,5 högskolepoäng

Children's Literature, 7,5 higher education credits

Innehåll

Barn- och ungdomslitteraturens framväxt

Analyser av enskilda verk

Aktuell forskning omkring barn- och ungdomslitteratur

Litteraturredaktik

Film- och bildberättande

Det vidgade textbegreppet

Lärandemål

Efter avslutad delkurs förväntas studenterna

- ha förtrogenhet med barn- och ungdomslitteraturens historia
- kunna definiera barn- och ungdomsbokens särart
- kunna definiera genrer som bilderböcker, realistiska barn- och ungdomsskildringar och fantasy efter att ha läst och analyserat ett antal verk
- förstå innebörden i det vidgade textbegreppet och kunna använda film- och bildberättande didaktiskt
- kunna använda grundläggande litteraturvetenskapliga begrepp i analys av enskilda texter
- ha förtrogenhet med olika metoder för arbete med barnlitterära texter i skolan med målet att öka elevers läsförmåga och lust till läsning

Examination

Enskild tentamen i sal

Enskild analys av ett verk som seminariebehandlas

Fältstudieuppgift

Gruppuppgift i filmdidaktik

Filmseminarium

Som betyg används uttrycken Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd.

Språkets form och funktion, 7,5 högskolepoäng

Form and Function in Language, 7,5 higher education credits

Innehåll

Språket som system och bruk

Språkliga förändringar och variationer

Grannspråk och minoritetsspråk i Sverige

Lärandemål

Efter avslutad delkurs förväntas studenterna kunna

- tillämpa elementär grammatisk analys på texter
- identifiera och förklara variationer i språkbruket och attityder till dessa
- redogöra för huvuddragen i den språkhistoriska utvecklingen i Norden
- läsa och förstå grannspråkstexter
- förstå och redogöra för minoritetsspråkens ställning och sociologiska betydelse

Examination

Enskild tentamen i sal.

Som betyg används uttrycken Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd.

Tal- och skrivstrategier, 7,5 högskolepoäng

Strategies for Speaking and Writing, 7,5 higher education credits

Innehåll

Svenskämnet i skolan

Skrivpedagogik

Metodik

Handböcker och andra språkliga hjälpmedel

Bedömning, nationella prov och diagnoser

Talstrategier i skolan

Muntlighet i skolan

Lärandemål

Efter kursen förväntas studenterna

- vara väl förtrogna med gällande kursplan i svenska för grundskolan och ha förmåga att planera undervisningen utifrån denna
- kunna kritiskt beskriva olika sätt att uppfatta svenskämnet
- kunna förstå och utgå från grundläggande villkor för skrivutveckling
- kunna analysera och bedöma kvaliteter i elevtexter och ha förmåga att utveckla strategier för enskilda elevers tal- och skrivutveckling
- kunna använda sig av nationella prov och diagnoser i svenska
- vara förtrogna med handböcker och andra hjälpmedel för en skribent

Examination

Essä om ämnesuppfattningar – enskild uppgift

Presentation och analys av kursplanen i svenska - gruppuppgift

Analys av kvaliteter i autentiska elevtexter samt förslag till skrivutvecklingsprogram i anslutning därtill – enskild uppgift

Som betyg används uttrycken Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd.

Kreativ svenska, 7,5 högskolepoäng

Creative Swedish, 7,5 higher education credits

Innehåll

Lyrik och musiktexter

Eget litterärt skapande

Barns språkliga kreativitet

Dramatisk gestaltning på litteraturens grund

Skolbibliotekens funktion

Lärandemål

Efter kursen förväntas studenterna

- kunna reflektera över, förklara betydelsen av och tillämpa kreativa inslag i svenskundervisningen
- kunna välja och använda relevanta lyriska texter, rim och ramsor för ett språk- och personlighetsutvecklande arbete i skolan
- kunna använda dramatisk gestaltning och muntligt berättande som ett sätt att fördjupa förståelse av texter och för språk- och personlighetsutveckling
- ha lust och förmåga till eget litterärt skapande

- ha förmåga att uppmärksamma och värdera processaspekter i lärandet
- kunna förklara skolbibliotekens roll och möjligheter i elevaktiva arbetssätt

Examination

Produktion och presentation av ett material för undervisning med språklek och lyrik i skolan – gruppuppgift

Författande av kortare litterära texter på prosa och i lyrisk

Form – enskild uppgift

Som betyg används uttrycken Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd.

Förkunskapskrav

Godkänd kurs Läs-, skriv- och matematiklärande, 30 hp, eller motsvarande. När kursen läses i direkt anslutning till inriktning grundskolans tidigare år gäller att kursen skall vara genomförd.

Kursuppläggning/lärandets former

Se delkursernas beskrivningar.

Examination och betyg

Som betyg används Väl Godkänd, Godkänd och Underkänd. Betyget är ett sammanfattningsbetyg. För godkännande i kursen krävs godkända examinationer samt aktivt deltagande i obligatoriska moment. För betyget Väl Godkänd på hela kursen krävs betyget Väl Godkänd på minst tre av fyra delkurser.

Kursvärdering

Enligt anvisningar i utbildningsplanen.

Kurslitteratur

Kurslitteratur förtecknas i särskild bilaga.

Svenska för tidiga skolår, 30 högskolepoäng

Antal sidor

Barn- och ungdomslitteratur, 7,5 hp

Alleklev, Birgitta & Lindvall, Lisbeth. <i>Listiga räven smyger vidare</i> . En bok för alla.	81
Bråten, Ivar (2008). <i>Läsförståelse i teori och praktik</i> . Lund: Studentlitteratur	
Chambers, Aidan (1998). <i>Böcker inom oss: om boksamtal</i> . Stockholm: Rabén och Sjögren	170
Elbro, Carsten (2004). <i>Läsning och läsundervisning</i> . Stockholm: Liber	ca 100
Ewald, Anette (2007). <i>Läskulturer</i> . Malmö Högskola. (i urval) http://dspace.mah.se:8080/bitstream/2043/4095/1/Ewald%20Avhandling%20MUEP.pdf	ca 200
Kåreland, Lena (1994). <i>Möte med barnboken</i> . Stockholm: Natur och Kultur	134
Skolverket (2000). <i>Grundskolan: Kursplaner och betygskriterier</i> . Stockholm: Fritzes	
Ejemann/Molloy (2001). <i>Metodboken - Svenska i grundskolan</i> . Stockholm: Liber	ca 50
Tillkommer gör ett antal artiklar enligt lärares anvisningar	ca 100

Beskow, Elsa: Valfri bilderbok.

Gripe, Maria: *Agnes Cecilia* eller *Skuggan över stenbänken*Janson, Tove: *Det osynliga barnet och andra berättelser*Kierkegaard, Ole Lund: *Gummi-Tarzan*Lindenbaum, Pija: *Gittan och gråvargarna*Lindgren, Astrid: *Mio min Mio* och *Pippi Långstrump*Milne, A.A.: *Nalle Puh*. (Ej förkortad eller bearbetad.)Nilson-Brännström, Moni: Någon *Tsatsiki-bok*Thor, Annika: *En ö i havet*Thydell, Johanna: *I taket lyser stjärnorna* eller Kieri, Katarina: *Dansar Elias? Nej!*Twain, Mark: *Tom Sawyers äventyr* eller Stevenson, R.L.: *Skattkamararön***Enligt senare anvisningar:**

En fantasybok*

En barndeckare*

En nyutgiven barnbok*

Två moderna bilderböcker*

(*dessa böcker väljs i samråd med undervisande lärare)

En barnfilm

Sammanlagt c:a 2000 sidor skönlitteratur, inklusive illustrationer men sidantalet kan variera mycket mellan olika utgåvor.

Språkets form och funktion, 7,5 hp

Boström, Lena & Josefsson, Gunlög. <i>Vägar till grammatik</i> . Lund: Studentlitteratur	200
Einarsson, Jan (2004). <i>Språksociologi</i> . Lund: Studentlitteratur	340
Ejeman, Göran & Molloy, Gunilla. (2001) <i>Metodboken. Svenska i grundskolan</i> . Stockholm: Almqvist&Wiksell Valda delar	ca 60
Lindström, Fredrik (2001). <i>Världens dåligaste språk</i> . Tankar om språket och människan idag. Stockholm: Bonniers	220
Skönlitteratur på grannspråk	300
Stencilerat material.	ca 50

Tal- och skrivstrategier, 7, 5 hp

Allard, Birgitta, Rudqvist, Margret & Sundblad, Bo (2001). <i>Nya lusboken</i> . Stockholm: Bonnier utbildning	172
Bergöö, Kerstin, Jönsson, Karin & Nilsson, Jan (1997). <i>Skrivutveckling och skrivundervisning</i> . Lund: Studentlitteratur	200
eller	
McCormick Calkins, Lucy (2001). <i>Skrivundervisning</i> . Mölnlycke: Utbildningsstaden AB	592
Ejeman, Göran & Molloy, Gunilla (red) (senaste upplaga) <i>Metodboken. Svenska i grundskolan</i> . Stockholm: Almqvist & Wiksell	ca 50
Liberg, Caroline (2003). Flerstämmighet, skolan och samhällsuppdraget i <i>Utbildning och demokrati nr2, 2003</i>	18
LPO 94	
Ruhnström, Leif (2002). <i>POS – processororienterad skrivning</i> . Kompendium Skolverket (2000). <i>Kursplaner för grundskolan</i> . Svenska	20
<i>Skrivandet som redskap</i> . (1996). Svenskläraryrskrift 1996.	ca 100
Teleman, Ulf (1991). <i>Lära svenska. Om språkbruk och modersmålsundervisning</i> . (Skrifter utgivna av svenska språknämnden) Stockholm: Almqvist & Wiksell (s 7-38)	31
Dessutom en fördjupande skrivpedagogisk text vald i samråd med lärare.	ca 100
Skönlitteratur	ca 200

Kreativ svenska, 7,5 hp

Althoff, Johan. & Nyberg, Robert (2003). <i>Ordförrådet</i> Stockholm: Alfabeta	288
Artén, Anders & Widerberg, Siv (red). <i>Kärlek och uppror</i> . Stockholm: En bok för alla	295
Backlund, Britt (1991). <i>Inte bara ord</i> . En bok om talad kommunikation	205
<i>Bemanna skolbiblioteken – ett verktyg för skolutveckling</i> . Kan laddas ner från http://www.skolbiblioteksgruppen.se	50
Ejeman, Göran & Molloy, Gunilla (1997). <i>Metodboken. Svenska i grundskolan</i> . Stockholm: Almqvist & Wiksell Valda delar	30
Heard, Georgia (1989). <i>Allt gott på jorden och in solen</i> . Göteborg: Daidalos	191
Järleby, Anders (2005). <i>Spela roll, kreativt lärande med teater och drama</i> , Skara: Pegasus	150
Toijer-Nilsson, Ying (1987). "...min svaga punkt är att jag skriver vars". <i>En studie i Britt G Hallqvists lyrik</i> . (Tillhandahålls av institutionen)	18
Widerberg, Siv & Widerberg, Gertrud (red) (1989). <i>Barnens versbok</i> . Stockholm: En bok för alla	261
Wolf, Lars (1997). <i>Till dig en blå tussilago</i> . Lund: Studentlitteratur	127
Barn- och ungdomslitteratur i anslutning till något valt tema i samråd med kursansvarig.	ca 400

Referenslitteratur i samtliga delkurser:

Myndigheten för skolutveckling (2007). *Svenska. En samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning*. Stockholm: Liber Kan laddas ner från www.skolutveckling.se